

OBEC-ŠKOLA-MEDIÁCIA

Konferencia Asociácie mediátorov Slovenska v Modre (16.-17.apríl 2015) - zhodnotenie a závery

V dňoch 16. a 17. apríla sa v Modre uskutočnil druhý ročník konferencie, venovanej mediácii na tému OBEC - ŠKOLA - MEDIÁCIA. Konferencie sa zúčastnilo vyše 130 účastníkov. Cieľom konferencie bolo nájsť čo najviac možností, ako podporiť riešenie

sporov metódou mediácie a prostredníctvom mediátorov, ktorí už v súčasnosti pôsobia v obciach a mestách po celom Slovensku. Účastníci v diskusnom fóre konštatovali, že väčšina samospráv nemá dostatočné informácie o mediácii a tiež legislatívne nie je mediácia podporovaná pri riešení tých sporov, ktoré sú v kompetencii samospráv. Tak, ako dnes môžu kooperovať s mediátormi súdy, by mali mať možnosť spolupracovať s mediátormi aj obce a mestá pri naplňaní svojich právomocí na úseku dodržiavania verejného poriadku a zabezpečenia priaznivého prostredia pre život svojich obyvateľov. V oblasti školstva je nevyhnutné, aby sa začlenením do učebných osnov o mediácii dozvedeli žiaci už na základných školách a je potrebné ďalej podporovať výučbu mediácie na vysokých školách. Tiež je potreba metódy mediácie ešte kvalitnejšie využívať pri riešení sporov na školách.

Bod 1. Efektívne využívanie mediácie na obciach a v mestách

Účastníci diskusného fóra konštatovali, že obce nemajú dost informácií o mediácii. Je potrebné zopakovať systém, ktorý sa osvedčil pri propagácii mediácie na súdoch – t.j. informovať o mediácii a mediátoroch, pôsobiach v obci alebo meste, v prvom rade na obecnom úrade. Informácie o mediácii by mali vedieť podať jednak pracovníci tzv. prvého kontaktu, ak takýto v obci pôsobia, ale tiež je potrebné propagovať mediáciu na úrovni starostov a primátorov. Samotné obce by sa mali pri riešení sporov snažiť využívať mimosúdne spôsoby riešenia konfliktov. Využitie služieb mediátorov odbremení obec pri riešení susedských sporov a rozporov, ktoré narúšajú pokojný život spoluobčanov. Ďalšou oblasťou, popri využívaní služieb mediátorov, ktorí pôsobia v zmysle zákona o mediácii, je využívanie metód mediácie samotnými pracovníkmi obce a jej predstaviteľmi – starostami a primátormi. Predpokladom je to, aby bol jasný právny režim, kde a ako je možné mediáciu ako metódu (prípadne aj spoluprácu s profesionálnym mediátorom) využiť.

Využitie paragrafu 3 ods. 2 Občianskeho zákonníka (prevencia konfliktov)

(2) Fyzické a právnické osoby, štátne orgány a orgány miestnej samosprávy dbajú o to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a porušovaniu práv z občianskoprávnych vzťahov a aby sa prípadné rozpory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým ich dohodou.

Na základe tohto paragrafu obec má povinnosť prevenčnej aktivity.

Využitie paragrafu 5 Občianskeho zákonníka - riešenie narušenia pokojného stavu

Ak došlo k zrejmemu zásahu do pokojného stavu, možno sa domáhať ochrany na obci. Obec môže predbežne zásah zakázať alebo uložiť, aby bol obnovený predošlý stav. Tým nie je dotknuté právo domáhať sa ochrany na súde.

Z hľadiska efektívnejšieho využívania tohto ustanovenia nastáva problém, že v § 5 nie sú stanovené lehoty, nie je ani zadefinovaný pokojný stav a jeho narušenie.

Je však nesprávne, ak obce a mestá podnety, ktorými sa občania na obecný úrad obracajú so susedskými spormi alebo podnetmi o narušení verejného poriadku, neformálnou cestou vybavujú tak, že obyvateľa odkážu na súd. Obec je povinná začať správne konanie a podnet zákonnou cestou vyriešiť. Vzhľadom na momentálnu legislatívnu úpravu nie je zatiaľ možné využiť priamo v správnom konaní prítomnosť mediátora, zapísaného v zozname MSSR. Napriek tomu sa dá veľmi dobre v týchto prípadoch využiť metóda mediácie v rámci uzatvárania zmierov v správnom konaní (§48 Správneho poriadku) priamo starostom alebo povereným pracovníkom. Zmenou správneho poriadku by bolo možné dosiahnuť väčšiu podporu mediácie v takýchto konaniach.

Bod 2. Podpora využívania mediácie na školách a výučba mediácie

Na konferencii boli prezentované úspešné projekty a idey, ako by sa mohla metóda mediácie zakomponovať do školstva. Treba začať od základných škôl – riešenie konfliktov by sa malo vyučovať. Žiaci by mali vedieť, že mediátor môže pomôcť pri riešení problémov. Je potrebné zakomponovať do predmetov podľa jednotlivých ročníkov/stupňov/ výučbu konštruktívneho riešenia konfliktov a na úrovni vysokoškolského štúdia konkrétne predmety aleternatívneho (mimosúdneho) riešenia sporov, kam sa zaraďuje aj mediácia. Niektoré vysoké školy humanitného zamerania ponúkajú už aj študijné odbory v oblasti mediácie, iné zaradili tento predmet ako voliteľný.

Učiteľia by sa mali vzdelávať v tejto oblasti a výučba metódy mediácie by sa mala zaradiť do kreditného systému.

Metóda mediácie – obdobne ako v zákone o sociálnopráv. ochrane detí a o sociálnej kuratele (§ 11 ods. 3) by sa mala zakomponovať aj do školského zákona - t.j. školský zákon by

obsahoval ustanovenie o možnosti využiť pracovníkom školy metódu mediácie vo vhodných prípadoch pri riešení sporov na školách.

Bod 3. Potreba zmeny legislatívnej úpravy zákona o mediácii

Prítomní mediátori opäť apelovali na zmenu zákona o mediácii, aby sa vhodne upravilo prostredie pre výkon mediácie. Toto sa týka v prvom rade zrušenia povinnej registrácie dohôd o začatí mediácie v Centrálnom notárskom registri. Tiež je potreba klásť dôraz na to, aby sa nezamieňali metódy mediácie, využívané v rôznych oblastiach riešenia konfliktov, vrátane komunitných zmierovacích rád, a výkon činnosti profesionálnych (registrovaných) mediátorov, ktorí svoju činnosť vykonávajú ako podnikatelia na základe osobitného zákona.